

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4945/23
14.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Олге Арсовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Шијак, адвокат из Опова, ул. Станка Томића бр. 16, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Веселиновић, адвокат из Панчева ул. Војводе Живојина Мишића бр. 6, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П 2379/22 од 04.07.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву П 2379/22 од 04.07.2023. године, у делу става првог изреке којим је усвојен тужбени захтев тужиоца АА из ... и утврђено да је тужилац постао власник 1/2 дела катастарске парцеле бр. ... КО ... по врсти земљишта пољопривредно, њива треће класе, потес "...", површине 38 ари и 99 м², (чиме је уз већ стечено сувласништво са 1/2 постао укупно власник са 1/1 на наведеној парцели), а што је тужени ББ из ... дужан да призна и да трпи да се тужилац на основу ове пресуде упише у евиденцији катастра непокретности своје својинско право на предметној катастарској парцели и у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П 2379/22 од 04.07.2023. године, у преосталом делу става првог изреке и **ОДБИЈА** као неоснован захтев тужиоца којим према туженом потражује да суд утврди да је постао власник са још 1/2 дела катастарске парцеле број ... КО ... по врсти зељишта пољопривредно, њива треће класе, потес "...", површине 38 ари и 99 м², а што би тужени ББ из ... био дужан да призна и да трпи да се тужилац на основу ове пресуде упише у евиденцији катастра непокретности као власник на овом делу катастарске парцеле.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ... па је утврђено да је тужилац постао власник у 1/1 дела катастарске парцеле бр. ... КО ... по врсти земљишта - пољопривредно, њива треће класе, потес "...", површине 38 ари и 99 м², а што је тужени ББ из ... дужан да призна и да трпи да се тужилац на основу ове пресуде упише у евиденцију катастар непокретности као власник ове катастарске парцеле.

Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 119.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено поднео тужени побијајући је у целости због погрешне примене материјалног права, битне повреде одредаба парничног поступка и погрешно утврђеног чињеничног стања. Трошкове другостепеног поступка је образложено тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/2011 са изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени, пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, раније уписана катастарска парцела ... КО ... је имала једно јутро и 569 хвата и била уписана у ЗКУЛ ... КО ... у земљишним књигама. Године 1954. су као сувласници на кат.парц. ... били уписани ВВ са уделом од 1/2 и ГГ са уделом 1/2. Пред Среским судом у Панчеву је закључен уговор о купопродаји непокретности између ВВ и ДД којим ВВ продаје 1/2 катастарске парцеле ... ДД који уговор је закључен дана 10.03.1961. године и оверен под Ов бр. 1515/1961. Након тога ДД и ГГ као сувласници од по 1/2 на целој кат.парц ... врше фактичку деобу тако да свако користи по 1/2 приближно исте површине ове катастарске парцеле. Године 1971. приликом обнове земљишних књига катастарска парцела ... се дели на ... од 38 ари и 79 м² и ... од 39 ари 12 м² на којима као сувласници на обе катастарске парцеле бивају уписани ВВ и ГГ са по 1/2 на обе парцеле, иако су фактички наставили да користе ВВ катастарску парцелу ... у целости и ГГ катастарску парцелу ... у целости. Дана 29.03.1988. године пред Општинским судом у Панчеву, под бројем Ов 3218/88 оверен је купопродајни уговор између ДД као продавца и ЂЂ као купца којим ДД продаје ЂЂ своју њиву у месту званом "... парцелу број ... у површини од 39 ари и 12 м² за цену од 1.200.000,00 динара коју је у време купопродаје продавац у целости примио од купца и купац одмах ступио у посед ове катастарске парцеле. Након смрти

ЂЂ ову катастарску парцелу су наставили да користе његови законски наследници ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ. Допунским оставинским решењима Основног суда у Панчеву О бр. 1823/17 од 13.04.2018. и 10.10.2018. године, овде тужени, ББ је за наследника накнадно пронађене имовине иза смрти оставиоца ДД у виду катастарских парцела ... и ... са 1/2 обе катастарске парцеле, оглашен за наследника овде тужени ББ. У поседу катастарске парцеле број ... од 39 ари и 12 м² су ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ. ГГ је 1991. године закључила уговор о доживотном издржавању са ИИ те је након њене смрти на ИИ прешла 1/2 обима катастарских парцела ... и ... који је фактички наставио да користи као власник катастарску парцелу ... КО Након смрти ИИ су на овим сувласничким уделом иза њега наслеђивањем исте стекли ЈЈ са 2/8, КК са 1/8 и ЛЛ са 1/8 удела на обе катастарске парцеле. Дана 25.11.2011. године закључен је и оверен пред Основним судом у Панчеву уговор о поклону Ов бр. 2519/11 којим ЈЈ, КК и ЛЛ поклањају своје сувласничке уделе АА овде тужиоцу (укупно 1/2) на катастарским парцелама ... и ... У РГЗ СКН су данас на катастарским парцелама број ... и ... као сувласници уписани тужилац АА са 1/2 и тужени ББ са 1/2. Катастарску парцелу ... данас држи АА, а катастарску парцелу ... данас држе ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ. У предмету пред Основним судом у Панчеву по тужби ЕЕ, ЗЗ и ЖЖ против тужених ББ и АА донета је пресуда П бр. 846/19 дана 19.11.2020. године којом је усвојен тужбени захтев и утврђено да су тужиоци ЕЕ, ЗЗ и ЖЖ сви из ... по основу одржаја постали власници свако са по 1/3 дела на катастарској парцели ... КО ..., по врсти земљишта – пољопривредно, њива треће класе у потесу “...” површине 39 ари и 0,2 м², што су тужени АА и ББ дужни да признају и трпе да се тужиоци на основу ове пресуде упишу у евиденцији катастра непокретности као власници предметне катастарске парцеле, а која пресуда је пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1786/21 од 15.06.2022. године потврђена, а жалбе тужених одбијене као неосноване.

Првостепени суд је применом члана 20, 21, 28, 30 и 72 Закона о основама својинско правних односа утврдио да је тужилац заједно с његовим правним претходником савесни држалац целе предметне катастарске парцеле бр... КО ... у обиму удела 1/1 у периоду од преко 50 година, свакако дужем од 10 односно 20 година те да су испуњени услови за стицање права својине ванредним одржајем, а тужени у смислу члана 7, 8, 228 и 231 ЗПП у вези са чланом 72 Закона о основама својинско правних односа није доказао да је тужилац био несавестан. Државина тужиоца има квалитет савесности обзиром да су његови правни претходници законитим правним основама стекли право својине на овој катастарској парцели и своју државину засновали на тим основама па је и сам тужилац уведен у посед целе предметне катастарске парцеле од када се неометано и мирно понаша према њој као власник, док тужени није држалац предметне катастарске парцеле, па је тужбени захтев тужиоца у целости усвојен.

Оваква одлука првостепеног суда се само делимично може сматрати правилном.

Правилна је одлука првостепеног суда да је тужилац заједно са својим правним претходницима путем одржаја стекао право својине на предметној катастарској парцели ... са уделом 1/2 односно и на другој половини на којој није као власник већ уписан у надлежном регистру непокретности РГЗ СКН, дакле тиме на целој катастарској парцели ... КО ...

Сходно одредби члана 28 став 2 Закона о основама својинско правних односа

прописано је да савестан и законити држалац непокретности ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 година. Ставом 4 истог члана прописано је да савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година.

У конкретном случају тужилац заједно са својим правним претходницима је имао несметану државину на предметној катастарској парцели ... дуже од 20 година односно од извршене фактичке деобе његовог правног претходника ГГ која је 1971. године почела да користи 1/2 катастарске парцеле целе ..., а која половина је касније формирана у ..., а на којој је у претходном периоду била уписана још од 1954.године као сувласник са 1/2 на целој кат.парц. ... КО ..., а тужилац је на основу уговора о поклону закљученом са правним следбеницима ГГ и овереним пред судом 25.11.2011.године уведен у посед целе катастарске парцеле ... од стране свог процавца и претходника и од тада исту користи као власник без ометања било ког трећег лица. Сходно одредби члана 72 став 3 Закона о основама својинско правних односа савесност државине се претпоставља при чему у конкретном случају тужени на коме је био терет доказивања током поступка није доказао несавесност тужиоца нити његових правних претходника.

Стога иако је тужилац доказао да је стекао право својине по основу ваљаног правног посла а затим и преко својих правних претходника на целој катастарској парцели ... и то како 1/2 наведеним правним пословима од правног претходника прво уписане ГГ па надаље тако и другу половину која је такође предмет тужбеног захтева односно у нарави на целој катастарској парцели ... одржајем обзиром да је ГГ од деобе 1971.године користила само катастарску парцелу ... а затим и њени правни следбеници ИИ по уговору о доживотном издржавању из 1991.године закљученом са ГГ а затим његови наследници који су тужиоцу уговором о поклону пренели 1/2 катастарске парцеле ... али и другу половину ... у посед коју су како правни претходници тужилаца тако и тужилац неометано савесно користили, те је тужилац ступањем у посед катастарске парцеле ... оправдано веровао да је власник целе катастарске парцеле коју несметано обрађује како он тако и његови правни претходници, чиме је основан тужбени захтев тужиоца за утврђење права својине са уделом од 1/2 на ком уделу тужилац није уписан у катастру непокретности на предметној катастарској парцели ... КО ...

Неосновано тужени у жалби истиче да није постојала савесност тужиоца обзиром да су правни претходници тужиоца и тужилац били свесни чињенице да нису власници у обиму 1/1 на предметној катастарској парцели и да су усмени уговори о деоби и фактичко коришћење парцела ирелевантни у овом поступку. Ово из разлога јер је тужилац у тужби тврдио а затим и доказао да је уговором о поклону стекао 1/2 на катастарској парцели ... која је у катастру уписана као ... и ..., да је уведен од стране поклонодаваца у катастарску парцелу ... и да исту од тада непрекидно целу користи, а што су чинили и његови правни претходници све до првобитно уписане ГГ са 1/2 на кат.парц. ... КО ... након извршене деобе са ДД 1971. године. Стога су неосновани жалбени наводи да је фактичко коришћење парцеле ирелевантно као и усмени уговор о деоби. Управо супротно, усменим уговором о деоби ГГ је почела да користи катастарску парцелу у целости коју су преко њених правних претходника користи тужилац, а ДД другу половину ове катастарске парцеле односно парцелу ... преко

својих правних претходника користе у целости ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ од фактичке деобе 1971.године а у односу на коју су правноснажном судском пресудом утврдили власништво одржајем и држањем на исти начин као и правни претходници тужилаца на другој половини ове катастарске парцеле односно ..., а која је предмет овог спора. Према одредби члана 28 Закона о основама својинско правних односа квалификована државина значи да иста мора бити савесна и законита у случају редовног одржаја од 10 година односно само савесна у случају ванредног одржаја од 20 година. Из напред цитиране одредбе члана 72 став 3 Закона о основама својинско правних односа произилази да је савесност државине оборива законска претпоставка те онај који тврди да друго лице нема савесну државину мора то и да докаже. Да би државина била савесна потребно је да држалац основано верује да непокретност држи као своју односно као власник те да се тако и понаша. Савесност представља лични однос према ствари и уверење да се ствар држи као своја. Тужилац је доказао да је закључењем уговора о поклону и ступања у посед катастарске парцеле ... у целости имао свест да исту парцелу користи као своју што је чинио он као и његови правни претходници, а нико га у овом коришћењу није ометао, при чему је тужилац знао да суседну катастарску парцелу ... користе ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ понашајући се као власници ове катастарске парцеле, па је оправдано веровао да је извршеном деобом 1971.године на овакав начин фактички решен имовински статус обе парцеле, која је претходно имала јединствен број ..., те да ствар ваљано држи као своју.

Држање тужиоца у поступку пред Основним судом у Панчеву П бр.846/19 када је као тужени оспорио тужбени захтев ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ не може водити другачијој одлуци у овој правној ствари, јер произилази да овде тужилац (у наведеном поступку тужени) јесте оспоравао тужбу и тужбени захтев управо тврдећи да држи целу 1/2 катастарске парцеле претходне ... односно сада ... иако је уписан на обе катастарске парцеле са по 1/2 удела на истима.

Из ових разлога како првостепена пресуда у делу става првог изреке није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка на које овај суд пази по службеној дужности нити оним повредама на које се посебно указује жалбом туженог, те како је иста заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и донета на основу правилне примене материјалног права, то је применом члана 390 ЗПП иста потврђена као у ставу првом изреке ове другостепене пресуде.

Међутим, у преосталом делу става првог изреке за утврђење 1/2 преко досуђених 1/2 дела катастарске парцеле бр... КО ..., основано тужени побија пресуду у овом делу, сматрајући да тужилац нема правни интерес за утврђење права својине. Из одредбе члана 194 ЗПП, којим је регулисано право на подношење деклераторне тужбе односно тужбе за утврђење, произилази да тужилац као подносилац деклераторне тужбе треба да учини вероватним постојање правног интереса за њено подношење, односно треба да учини вероватним да ће ако његов захтев буде усвојен то за њега представља остварење одређене правне користи, коју без судске одлуке не би могао остварити. Правни интерес увек постоји уколико је неко тужиочево субјективно право оспорено, угрожено или повређено, а утврђењем постојања субјективног права, исцрпљује се судска заштита тражена тужбом за утврђење. Постојање правног интереса код тужбе за утврђење има значај процесне претпоставке, те уколико га нема тужба је недопуштена. Тужба представља процесну радњу којом тужилац покреће судски

поступак прописан законом у циљу пружања судске заштите неком његовом субјективном праву, било кроз његову заштиту уколико је исто угрожено, било кроз утврђење да оно постоји или не постоји.

У конкретној правној ствари тужилац је уписан у надлежном регистру непокретности као сувласник са уделом 1/2 на предметној кат.парц... КО ..., па тужилац нема правни интерес за утврђење права својине на овом сувласничком уделу, преко удела досуђеног потврђеним делом првостепене ожалбене пресуде, јер је то право већ стекао, што чини његов захтев тужбе у овом делу неоснованим.

Са наведених разлога, применом одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП одлучено је као ставим другим изреке ове другостепене пресуде.

Потврђено је и решење о трошковима поступка који су тужиоцу правилно признати и обрачунати, па је применом члана 401 тачка 2 одлучено као ставом првим изреке ове другостепене одлуке.

Имајући у виду да тужени са жалбом у претежном делу није успео, то је применом члана 165 ЗПП одлучено као ставом трећим изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић